

Konsekvenser av avelsprogrammet

I gotlandsfårets avelsplan som reviderades senast 2017 var fastställt att det krävs en härstamning med fyra generationer renrasiga får för att införa ett djur i stamboken. Eftersom rasen har öppen stambok finns också möjlighet att införa djur i stamboken via genomgående korsning (dvs att använda renrasiga baggar) i fyra generationer.

Enligt de nya EU-reglerna kan man nu på en renrasig tacka även använda en korsningsbagge och därefter tre renrasiga gotlandsbaggar. Dvs det krävs endast tre generationer rasrena baggar. Det reviderade avelsprogrammet blev godkänt av JV i

oktober och kommer tills vidare att vara så. Men efter godkännandet har JV kommit fram till nya tolkningar och om rasföreningen vill ändra någon skrivning, eller om JV kräver revidering, så kommer tacklamm att räknas som rasrena redan efter två generationer med rasrena baggar. Bagglamm däremot har fortfarande krav på tre generationer.

Hur påverkar detta vår ras? Behöver vi vidta åtgärder?

Kom till Tranås och diskutera!

Avelsprogram

I avelsprogrammet ingår både rasbeskrivning och avelsmål. Dessa har inte reviderats och kan läsas i originalversion på hemsidan. Av utrymmesskäl publiceras endast de stycken som är nyskrivna här.

Stamboken

Den aktiva avelspopulationen omfattar cirka 16 000 tackor och 1 100 baggar fördelade på 600 besättningar. Över den senaste femårsperioden har antalet djur minskat något. Några begränsningar i antal avkommor per djur eller andra åtgärder för att begränsa inavel är ej aktuella på grund av rasens numerär. För närvarande sker ingen planerad lagring av genetiskt material men möjligheten finns genom Svenska Fåravelsförbundets seminprogram. Alla avelsdjur identitetsmärks enligt EU:s bestämmelser vid födseln. Tackans lamning registreras i Elitlamm Avel, inklusive fadern till lammen. Avelsdjur väljs normalt ut grundat på resultat från gårdsmönstring, avelsvärden och eventuell riksbedömning.

Avelsvärdering sker med hjälp av BLUP animal model som administreras av Svenska Fåravelsförbundet och ingår i Elitlamm Avel där all registrering sker. Svenska Fåravelsförbundet är avelsorganisation och för stambok med en avdelning samt bilaga i Elitlamm Avel. Säkring av detta sker med backup-rutiner som gäller för hela Elitlamm Avel. Uppgifter ur registret är tillgängliga i Elitlamm Avel för djurägaren och funktionärer.

Djur som har minst en förälder införd som renrasigt djur i stamboken, kan föras in i bilagan om det inte

uppfyller kraven att föras in som renrasigt i stamboken. Ett djur vars mor, mormor och mormors mor är införd i bilagan kan föras in som rasrent i stamboken förutsatt att djurets far, morfar och mormors far är renrasiga djur införda i rasens stambok.

Övrigt

Följande information avser en beskrivning av hur avelsarbetet med gotlandsfår i Sverige går till i praktiken. Informationen grundar sig således inte på lagstiftning eller krav för stambokföring utan speglar Gotlandsfårärsföreningens inställning till reproduktionsmetoderna ur ett djurskyddsperspektiv. Gotlandsfår avlas inte med hjälp av kirurgiska inklusive laparoskopiska metoder. Då gotlandsfåret är en inhemsk ras är import av djur inte aktuell. Om det i framtiden skulle bli aktuellt med import av ny genetik är seminering enligt "shot in the dark"-metoden helt tillfyllest.

Rasföreningen följer fortlöpande utvecklingen inom rasen. Gotlandsfåret är en ras som utvecklas kontinuerligt. Syftet med utvecklingen är ett än mer ekonomiskt och hållbart djur. Därav följer att föreningen är noga med att följa eventuella negativa tendenser rörande missbildningsfrekvenser eller viabilitets-egenskaper. Avelsprogrammet revideras när det är befogat eller när det krävs av myndigheterna.

Antagen oktober 2023